

Förslag på nytt markdirektiv för EU

20 april 2023

Åsa Valley, Naturvårdsverket

Soil Health Law

- Ramverk för markskydd
- Förbättra möjligheterna till jämlika villkor på EU:s inre marknad

Frisk mark ...

- utgör basen för livsnödvändiga ekosystem
- spelar en avgörande roll i långsiktig europeisk och global hållbarhet
- krävs för att uppnå andra viktiga miljömål

Vad är markhälsa (soil health)?

Mark i gott kemiskt, biologiskt och fysiskt skick, som kan leverera så många EST som möjligt.

- Leverera livsmedel, biomassa
- Absorbera, filtrera och lagra vatten och omvandla näringsämnen/andra ämnen, skydda grundvatten
- Fungera som bas för liv och biologisk mångfald
- Fungera som kolreservoar
- Vara fysisk plattform och tillgodose kulturella tjänster
- Vara källa till råmaterial
- Utgöra arkiv för geologiskt och arkeologiskt arv

Bakgrund

- Soil Thematic Strategy (Markstrategin) (2006)
- Förslag på Soil Framework Directive (*2007 – †2014)
- Expertgruppen för jord 2015
- Soil Strategy for 2030 (nov 2021)

Byggstenar i lagförslaget

- Markhälsa och markdistrikt
- **Markövervakning**
- Hållbar markförvaltning
- Definition och identifiering av förorenade områden
- Restaurering/återställning: åtgärdsprogram

Tillägg

- Netto ianspråktagande av mark
- ~~Certifikat för marktransaktioner~~
- ~~Pass för schaktmassor~~

Indikatorer för markhälsa

Soil monitoring in Europe —
Indicators and thresholds
for soil health assessments

Hot mot markhälsa

- Förlust av organiskt kol
- Förlust av näringsämnen
- Försurning
- Förorening
- Erosion
- Förlust av biologisk mångfald
- Kompaktering
- Hårdgörande/sealing

European Environment Agency

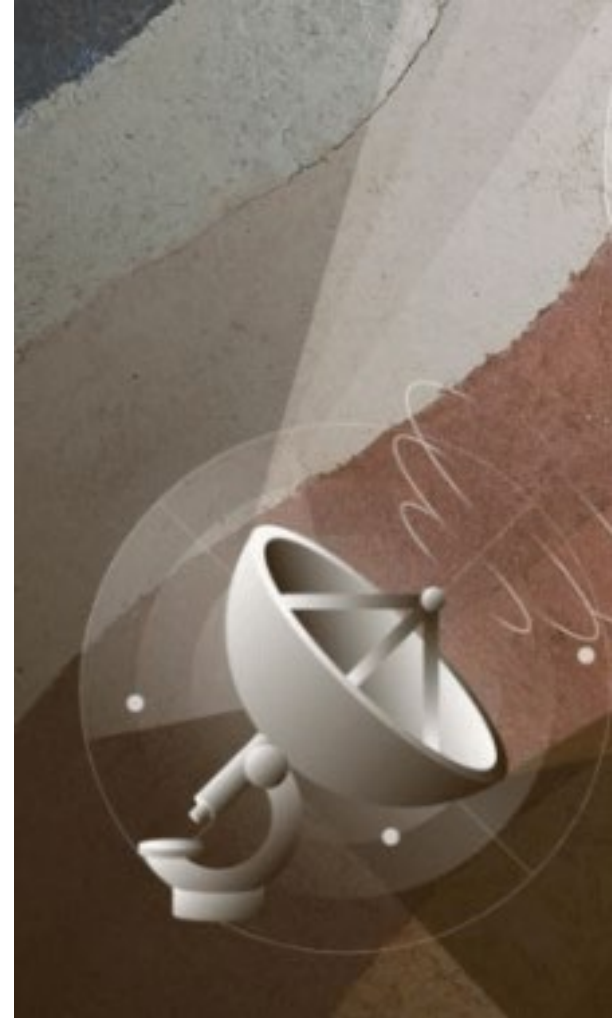
Markövervakning - syfte

Förbättrad kunskap om markhälsa

- Förstå markens förmåga att leverera EST
- Mäta och utveckla effekten av regelverk
- Bedöma och förbättra markhälsan
- Tillämpa principen om icke-försämring
- Övervaka att åtgärder vidtas

Markövervakning - metoder

- Nationella program fragmenterade och inte harmoniserade inom EU
- EUSO (JRC) vidareutvecklas
- Copernicus Earth Observation and Monitoring
- LUCAS Land Use and Coverage Area frame Survey

LUCAS

Land Use and Coverage Area frame Survey

- 2009, 2012, 2015, 2018, 2022 → 2026
- Kol, näringsämnen, föroreningar, biologisk aktivitet, fysisk struktur på ”spaddjup”
- Harmoniseringsfunktioner med nationella övervakningsprogram (EJP soils)

Arbetet inför förslaget på markdirektiv

Expertgruppen för jord – diskussionsunderlag och skriftliga synpunkter

Indikatorer, Hållbar markanvändning, Markövervakning, Certifikat och pass, Förorenade områden, lanspråktagande, Åtgärdsprogram

Nationell samverkan – synpunkter från SJV, SKS, NV, SGU, SGI, Boverket, Länsstyrelsen, Trafikverket, SCB, SLU, SKR – beredning hos RK

SGU
Sveriges
geologiska
undersökning

Boverket

[Mer information:](#)

[Förorenade områden \(naturvardsverket.se\)](http://naturvardsverket.se) under Händer på området

[Soil monitoring in Europe – Indicators and thresholds for soil health assessments — European Environment Agency \(europa.eu\)](http://europa.eu)